

FORSIDEILLUSTRASJON

Elisabeth Moseng

REDAKSJON**Ansvarlig redaktør:**

Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:

Nils Roar Gjerdet

Jørn Arne Aas

Redaksjonssjef:

Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:

Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten Enersen,

Jostein Grytten, Anne M. Gussgard, Anne Christine

Johannesen, Sigbjørn Løes, Nils Oscarson,

Nina J. Wang, Marit Øilo

Redaksjonskomité:

Jon E. Dahl, Anders Godberg, Malin Jonsson,

Kristin S. Klock, Anne Rønneberg

ABONNEMENT

For ikke-medlemmer og andre abonnenter:

NOK 2 150,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,

Tlf: 977 58 527

e-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Haakon Vils gate 6,

PB 2073, Vika, 0125 Oslo

Tlf: 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no

www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 7000, 11 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: 07 Media

Grafisk design: 07 Media

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALGTRYKT I
NORGE
NO. 1470Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERTALLMENN
TRYKKESENTRAL
07 MEDIA - 2041 0250

Akutt behov gir mye forskning – både god og dårlig

Foto: Kristin Aksnes

En pandemi som er forårsaket av et ukjent og truende virus fører selvsagt til et akutt behov for kunnskap.

Forskningsfinansieringsinstitusjoner i inn- og utland, som Norges forskningsråd, var tidlig ute med å utlyse midler til koronarelatert forskning, og saksbehandlingstiden for søknader var kort. Likeledes gikk den etiske vurderingen av prosjektene i de regionale komiteene raskt, i likhet med fagfellevurderingen i ulike publiseringskanaler. Mange artikler om korona blir antatt allerede samme dag de blir sendt inn, og ofte har forfatterne selv verv i tidsskriftene de publiserer i, skriver forskerforum og viser til en australsk studie av 12 686 covid-19-artikler i Pubmed-databasen.

Allmenntidene følger opp, med hypig formidling av forskningsresultater, både fra vitenskapelige tidsskrifter og upubliserede funn formidlet direkte av forskerne.

Hastigheten på prosjektutvikling, søknadsinnvilgelse, vurderingen av etikk og arbeidets vitenskapelige kvalitet kan bidra til å slå ned pandemien, og redusere sykkelighet og død. Samtidig kan hastigheten true kvaliteten, både på resultater og formidlingen av dem. En alvorlig konsekvens kan være desinformasjon og dårlige råd til helsemyndigheter og befolkningen. Fart dreper, er det noe som heter. Det gjelder ikke bare i trafikken.

Ved siden av vaksine-, test- og medikamentutvikling er smittespredning og smitteforebygging omfattet av stor interesse, ikke minst fordi hver enkelt selv har et ansvar i å forhindre smitte, og trenger gode råd. Disse rådene skal i størst mulig grad være kunnskapsbaserte, det vil si bygge på god forskning.

I Tidsskrift for Den norske legeforening gjør to forskere noen interessante betraktninger over 'gullstandard' i medisinsk forskning – randomiserte studier – og diskuterer om dette designet er egnet under en pandemi. De viser også til innlegg i Science og British Medical Journal (BMJ), som omhandler problematiske

sider ved covid-19-forskningen, blant annet at allerede eksisterende problemer innen forskning, som dårlig hypotese, design, utførelse og rapportering, er mer til stede i covid-19-forskningen.

Hastighet i forskningen truer kvaliteten på resultater og formidlingen av dem. En alvorlig konsekvens kan være desinformasjon og dårlige råd til helsemyndigheter og befolkningen.

Ikke minst for allmenntidene og legfolk er dette kronglete å forholde seg til. Ekspertene inviteres til å omtale andres eller egen forskning, og får ofte fritt spillerom til å trekke konklusjoner. Selv om mediene burde være mer kritiske i formidlingen av forskningen, er det fortsatt det vitenskapelige felleskapet som har hovedansvaret, inkludert forskerne selv. Det gjenstår å se hvordan kunnskapen som er etablert i all hast under pandemien vil stå seg i ettertid.

Her i Tidende er vi glade for å ha fått frem to gode artikler om aerosoler til denne utgaven av tidsskriftet. Vi skal ikke si at forfatterne, som er solide fagfolk fra Tromsø-miljøet, ikke har arbeidet raskt, eller at fagfellevurderingen etter at manuskriptene kom til Tidende tidlig i juli, gikk langsomt. Snarere tvert imot. Dette høyaktuelle stoffet har vi prioritert høyt, fordi vi ville ha det frem til leserne våre, nå. Vi mener at farten ikke har drept noe i dette tilfellet. At vi har vært raske er ikke gått på bekostning av kvaliteten denne gangen. Vi er stolte, og takknemlige overfor forfatterne, over å kunne gi dere godt aktuelt fagstoff.

Ellen Beate Dyvi
Ansvarlig redaktør